

1311

USTAVNO SODIŠČE

| BLC / PFN / PU / POL / PRG / POD | Spremembe proračuna 2024 | Veljavni proračun 2024 | Realizacija proračuna 2024 | Real / SSP | Real / VP |
|---|--------------------------------|------------------------------|----------------------------------|---------------|--------------|
| A Bilanca odhodkov | 6.383.465 | 6.112.781 | 5.710.702 | 89,46 | 93,42 |
| 1311 Ustavno sodišče | 6.383.465 | 6.112.781 | 5.710.702 | 89,46 | 93,42 |
| 1311 Ustavno sodišče | 6.383.465 | 6.112.781 | 5.710.702 | 89,46 | 93,42 |
| 01 POLITIČNI SISTEM | 6.383.465 | 6.112.781 | 5.710.702 | 89,46 | 93,42 |
| 0102 Varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic | 6.383.465 | 6.112.781 | 5.710.702 | 89,46 | 93,42 |
| 010202 Dejavnost ustavnega sodišča | 6.383.465 | 6.112.781 | 5.710.702 | 89,46 | 93,42 |

1311 - Ustavno sodišče

Obrazložitev zaključnega računa za leto 2024

Poslanstvo predlagatelja finančnega načrta

V skladu z Ustavo Republike Slovenije in Zakonom o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 - uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20, 92/21) je Ustavno sodišče najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Ustavno sodišče je v razmerju do drugih državnih organov samostojen in neodvisen državni organ. Iz pristojnosti Ustavnega sodišča, ki so večinoma opredeljene že v Ustavi (160. člen), nekatere pa tudi v posameznih zakonih (npr. Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi, Zakon o lokalni samoupravi), izhaja, da je Ustavnemu sodišču dana pomembna vloga nadzora nad ustavno skladnim delovanjem vseh treh vej oblasti zakonodajne, izvršilne in sodne. Vloga Ustavnega sodišča v državni ureditvi Republike Slovenije je izjemno pomembna; tudi Ustavno sodišče je v svojih odločitvah večkrat poudarilo, da je varuh Ustave in ustavnega reda. Temeljno poslanstvo Ustavnega sodišča je torej varovanje ustavne demokracije v Sloveniji, kar pomeni predvsem varstvo temeljnih ustavnih načel, na katerih mora v skladu z Ustavo temeljiti delovanje vseh organov Republike Slovenije (načelo demokratičnosti, načela pravne države, načelo delitve oblasti, načelo ustavnosti in zakonitosti), zlasti pa varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki jih Ustava zagotavlja posameznikom v razmerju do državne oblasti. Ustavno sodišče seveda ni edino, ki mora zagotavljati delovanje ustavne demokracije in pravne države, to je dolžnost vsakega državnega organa, vključno z rednimi sodišči. Vendar pa ima Ustavno sodišče glede vprašanj ustavnosti in varstva ustavnih pravic zadnjo besedo. V zvezi s tem je treba poudariti, da so odločbe Ustavnega sodišča obvezne, kar pomeni, da imajo njegova stališča, ki jih sprejema v okviru izvrševanja svojih pristojnosti, obvezujočo moč. To izrecno določa 1. člen Zakona o Ustavnem sodišču, čeprav obveznost njegovih odločb izhaja že iz temeljnih načel Ustave. Glede na naravo in položaj Ustavnega sodišča v državni ureditvi Republike Slovenije, je treba ugotoviti, da Ustavno sodišče ne more biti sodišče, ki bi odloča o številnih in z vidika njegovega položaja manj pomembnih zadevah. Že po naravi stvari je vloga Ustavnega sodišča vloga precedenčnega sodišča.

Obrazložitev doseganja ciljev, h katerim prispeva predlagatelj finančnega načrta

V razmerju do drugih državnih organov je Ustavno sodišče samostojen in neodvisen državni organ. Upoštevajoč načelo delitve oblasti (drugi stavek drugega odstavka 3. člena Ustave) in pristojnosti Ustavnega sodišča (160. člen Ustave) je Zakon o Ustavnem sodišču opredelil Ustavno sodišče kot najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Tak položaj Ustavnega sodišča je nujen zaradi njegove vloge varuha ustavne ureditve ter omogoča njegovo neodvisno in nepristransko odločanje za varstvo ustavnosti ter človekovih pravic posameznikov in ustavnih pravic pravnih oseb v razmerju do vseh organov oblasti. Samostojnost in neodvisnost Ustavnega sodišča se med drugim odražata tudi v tem, da Ustavno sodišče s svojimi akti (Poslovnik Ustavnega sodišča) samo ureja notranjo organizacijo in delo ter podrobneje določa z zakonom določena pravila postopka. Za zagotavljanje neodvisnosti in nepristranskega dela je pomembno, da Ustavno sodišče samostojno odloča o imenovanju svojih svetovalcev in o zaposlovanju drugega sodnega osebja v tej instituciji. Pomembni pa sta tudi finančna samostojnost in neodvisnost Ustavnega sodišča.

Za položaj Ustavnega sodišča v sistemu, ki temelji na načelu delitve oblasti, je bistveno, da so odločbe Ustavnega sodišča obvezujoče in dokončne, saj zoper njih ni pritožbe ali drugega pravnega sredstva.

Obvezujočnost pomeni, da je treba odločbe Ustavnega sodišča spoštovati in jih na ustrezen način uresničevati.

Predlagatelj finančnega načrta prispeva k doseganju ciljev v naslednjih politikah, programih in podprogramih

- 01 - POLITIČNI SISTEM
 - 0102 - Varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic
 - 010202 - Dejavnost ustavnega sodišča

1311 - Ustavno sodišče
Obrazložitev zaključnega računa za leto 2024

Oris PU-ja

Pristojnosti Ustavnega sodišča večinoma določa že Ustava (160. člen). Na podlagi Ustave je mogoče pristojnosti Ustavnega sodišča razvrstiti v štiri skupine. Prva skupina je pristojnost za presojo medsebojne skladnosti predpisov. V tem okviru je najpomembnejša pristojnost Ustavnega sodišča, da presoja skladnost zakonov z Ustavo. Poleg tega lahko presoja tudi skladnost podzakonskih predpisov in drugih splošnih aktov z Ustavo in zakoni, vse predpise pa lahko presoja tudi z vidika skladnosti z ratificiranimi in veljavnimi mednarodnimi pogodbami. V širšem smislu lahko v to skupino uvrstimo tudi predhodno odločanje o skladnosti mednarodnih pogodb z Ustavo; gre za odločanje o ustavnosti mednarodne pogodbe v fazi postopka njene ratifikacije. V drugo skupino pristojnosti Ustavnega sodišča lahko uvrstimo odločanje o ustavnih pritožbah, torej o tem, ali je s posamičnimi akti državnih organov prišlo do kršitve človekovih pravic ali temeljnih svoboščin. Običajen pogoj za vložitev ustavne pritožbe je predhodno izčrpanje vseh pravnih sredstev. V tretjo skupino pristojnosti Ustavnega sodišča uvrščamo odločanje o pristojnosti. Ustavno sodišče je pristojno za odločanje o sporih glede pristojnosti med predsednikom republike in Vlado, med državo in lokalnimi skupnostmi in celo o sporih glede pristojnosti med sodišči in drugimi državnimi organi. Četrta skupina so druge pristojnosti Ustavnega sodišča. Nekatere od teh določa že Ustava (odločanje o ustavni obtožbi zoper predsednika republike, predsednika Vlade ali ministre, o protiuustavnosti aktov in delovanja političnih strank), druge so določene v zakonih (Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi, Zakon o lokalni samoupravi, Zakon o volitvah v Državni zbor, Zakon o Ustavnem sodišču). Iz vseh teh pristojnosti Ustavnega sodišča izhaja, da mu je dana pomembna vloga nadzora nad celotnim oblastnim delovanjem države, s čimer se zagotavlja, da se formalno demokratična država giblje v vsebinskih okvirih t.i. ustavne demokracije. V skladu z Ustavo in Zakonom o Ustavnem sodišču je Ustavno sodišče najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Ustavno sodišče je v svojih odločbah večkrat opozorilo, da pri delitvi državne oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno oblast ne gre za razmerje nadrejenosti ali podrejenosti, temveč za razmerje omejevanja in sodelovanja enakovrednih vej oblasti, ki vsaka deluje v okviru lastnega položaja in lastnih pristojnosti. Zato mora biti ustavnopravna enakovrednost zakonodajne, izvršilne in sodne oblasti izhodišče pri urejanju mehanizmov nadzora in ravnotežja med vejami oblasti. Prav (ustavno)sodna oblast je porok za učinkovito omejevanje državne oblasti, torej za delovanje države kot ustavne demokracije.

Organizacijo, delovanje in postopek pred Ustavnim sodišče podrobneje urejata Zakon o Ustavnem sodišču in Poslovník Ustavnega sodišča.

Ustavno sodišče ima devet ustavnih sodnikov, ki jih imenuje Državni zbor za obdobje devetih let. V razmerju do drugih državnih organov je Ustavno sodišče samostojen in neodvisen državni organ. Uživa tudi pomembno proračunsko avtonomijo. Ustavno sodišče ima predsednika in podpredsednika, ki ju izmed sebe izvolijo sodniki Ustavnega sodišča za dobo treh let. Ustavno sodišče imenuje tudi generalnega sekretarja, ki opravlja naloge, določene z zakonom in poslovnikom Ustavnega sodišča. Izmed pravnih in drugih strokovnjakov Ustavno sodišče imenuje svetovalce Ustavnega sodišča.

Ocena učinkov poslovanja PU-ja na druga področja

Ustavno sodišče s svojimi odločitvami neposredno vpliva na delovanje nosilcev zakonodajne, izvršilne in sodne funkcije in jih na ta način usmerja k varstvu temeljnih pravnih in civilizacijskih vrednot, pa tudi omejuje, kadar bi pri izvrševanju svojih pristojnosti preseгли meje ustavno dopustnega. S takim izgrajevanjem pravne države se krepi tudi zaupanje državljanov in državljanek v pravično in učinkovito pravno ureditev. Ustavno sodišče glede na svojo vlogo ne more reševati tisoče sporov, temveč se lahko posveča le omejenemu številu zadev, ki po svoji vsebini predstavljajo najpomembnejša ustavnopravna vprašanja.

Protiuustaven zakon ali (praviloma) protiuustavno posamezno zakonsko določbo lahko Ustavno sodišče razveljavi. Razveljavitev začne učinkovati naslednji dan po objavi odločbe v Uradnem listu Republike

Slovenije. Zakonske določbe lahko Ustavno sodišče samo razveljavi, ne pa tudi odpravi, kar pomeni, da odločitev učinkuje samo za naprej. V skladu z Zakonom o Ustavnem sodišču razveljavitev učinkuje tako, da se zakon ali del zakona, ki ga je Ustavno sodišče razveljavilo, ne uporablja več za razmerja, ki so nastala pred dnem, ko je razveljavitev začela učinkovati, če do tega dne o njih ni bilo pravnomočno odločeno. Poleg razveljavitve s takojšnjim učinkom je Ustava predvidela tudi možnost, da se učinki razveljavitve odložijo največ do enega leta (razveljavitev z odložnim rokom). Do poteka roka zakon, ne glede na njegovo protiustavnost, velja in se uporablja. Ustavno sodišče praviloma odloži učinke razveljavitve, če bi takojšnja razveljavitev povzročila še bolj protiustavno stanje, kot je tisto, ki ga pomeni še nadaljnja začasna uporaba zakona. Učinki razveljavitve nastopijo s potekom roka, razen če zakonodajalec pred potekom roka zakon ustrezno spremeni. V takem primeru razveljavitev sploh ne začne učinkovati. Zakonske določbe lahko Ustavno sodišče samo razveljavi, določbe podzakonskih in drugih predpisov pa lahko bodisi razveljavi bodisi odpravi. Drugače od razveljavitve odprava učinkuje za nazaj (retroaktivno) in pomeni ničnost predpisa. Ustavno sodišče se posluži odprave predpisa, kadar ugotovi, da je potrebno odpraviti škodljive posledice, ki so nastale zaradi protiustavnosti ali nezakonnosti. Razveljavitev in odpravo kot dve posebni vrsti odločitev Ustavnega sodišča je predvidela že Ustava. Poleg teh je Zakon o Ustavnem sodišču predvidel, da sme Ustavno sodišče sprejemati tudi ugotovitvene odločbe.

Pri izvrševanju svojih pristojnosti Ustavno sodišče odloča s sklepi in z odločbami. Z vsebinskega vidika so za razvoj (ustavnega) prava pomembne predvsem odločbe, saj v njih Ustavno sodišče sprejema precedenčna stališča glede standardov varstva ustavnih vrednot, zlasti človekovih pravic in temeljnih svoboščin. V postopku presoje ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov s sklepom zavrže zahtevo oziroma pobudo, če niso izpolnjene vse procesne predpostavke. S sklepom lahko tudi zavrne pobudo, če je ta očitno neutemeljena ali če ni pričakovati rešitve pomembnega pravnega vprašanja. Precedenčne odločitve o glavni stvari Ustavno sodišče sprejema v obliki odločb. Podobno velja tudi pri ustavnih pritožbah. Ustavno sodišče ustavno pritožbo s sklepom zavrže, če niso izpolnjene procesne predpostavke. Ob njihovi izpolnjenosti ustavno pritožbo sprejme v obravnavo, če gre za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki ima hujše posledice za pritožnika, ali če gre za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve. V primeru, da Ustavno sodišče ustavno pritožbo sprejme v obravnavo, jo po vsebinski obravnavi z odločbo zavrne kot neutemeljeno oziroma ji ugotovi ter (praviloma) izpodbijani akt razveljavi in zadevo vrne v ponovno odločanje.

Ustavno sodišče je leta 2024 rešilo nekoliko manj zadev kot v letih 2023 in 2022. V letu 2024 je Ustavno sodišče tako rešilo 2088 zadev v primerjavi z 2422 zadevami v preteklem letu (če upoštevamo množične zadeve), kar je 13,8-odstotno zmanjšanje. Brez množičnih zadev pa je Ustavno sodišče leta 2024 rešilo 1087 zadev v primerjavi s 1388, kar je 21,7-odstotno zmanjšanje. Letna nihanja števila rešenih zadev so običajna in statistično pričakovana, saj od Ustavnega sodišča ni mogoče pričakovati, da bo iz leta v leto samo povečevalo število rešenih zadev, še toliko manj v času, ko se povečuje delež zahtevnejših zadev. Gledano po posameznih senatih Ustavnega sodišča, če ne upoštevamo množičnih zadev, je bilo leta 2024 največ ustavnih pritožb rešenih na civilnem senatu, in sicer 412, na upravnem senatu jih je bilo rešenih 233, na kazenskem senatu pa 230. V primerjavi z letom 2023 je bilo leta 2024 število rešenih ustavnih pritožb na civilnem senatu nižje za 22,4 odstotka, na upravnem senatu se je zmanjšalo za 31,9 odstotka, manjše pa je bilo tudi število rešenih zadev na kazenskem senatu, in sicer za 18,1 odstotka. Seveda je slika spet precej drugačna, če upoštevamo množične zadeve. Na ta način je bilo največ ustavnih pritožb rešenih na kazenskem senatu, in sicer kar 1160 (31,9-odstotno zmanjšanje glede na prehodno leto), na upravnem senatu je bilo rešenih 272 zadev (20,5-odstotno zmanjšanje), medtem ko na civilnem senatu ni bilo množičnih zadev. Poleg postopkov za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov ter ustavnih pritožb je Ustavno sodišče leta 2024 rešilo še 3 spore glede pristojnosti (zadeve P). Po vsebini se pri rešenih ustavnih pritožbah, vključno z množičnimi, največ zadev nanaša na prekrške (52,8 odstotka), nato sledijo zadeve povezane s pravdo (12,5 odstotka), kazenske zadeve (10 odstotkov) in upravni spori (5,5 odstotka). Ostala področja imajo manj kot 5-odstotni delež med rešenimi

zadevami. Poleg podatka o skupnem številu rešenih zadev je pomemben tudi podatek o tem, koliko zadev je Ustavno sodišče rešilo meritorno z odločbo. Od 1087 rešenih zadev (brez množičnih zadev) leta 2024 je Ustavno sodišče sprejelo 90 odločb, druge zadeve pa je rešilo s sklepom. Če vsebinske odločbe pogledamo po posameznih vpisnikih, vidimo, da je v 209 postopkih za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov (zadeve U-I) Ustavno sodišče sprejelo 49 odločb (23,3-odstotka vseh zadev U-I), v postopkih z ustavno pritožbo pa je z odločbo rešilo 43 od 875 zadev (4,9 odstotka vseh zadev Up). Statistično gledano je leta 2024 Ustavno sodišče v postopkih za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov sprejelo več odločb kot leto prej (49 v primerjavi s 34), medtem ko je v postopkih z ustavnimi pritožbami sprejelo 10 odločb več kot leta 2023 (43 v primerjavi s 33). Prav tako je tudi skupno število odločb – izdani sta bili še dve odločbi v sporih glede pristojnosti (zadeve P), nekoliko večje kot leta 2023 (94 v primerjavi s 85). K odločbam in sklepom so sodnice in sodniki Ustavnega sodišča napisali 105 ločenih mnenj, od tega 44 pritrdilnih in 56 odklonilnih, druga pa so bila delno odklonilna oziroma delno pritrdilna ločena mnenja.

Najpomembnejše odločbe Ustavnega sodišča v letu 2024 so vsako leto predstavljene v letnem poročilu Ustavnega sodišča.

Problem spoštovanja odločb Ustavnega sodišča se postavlja zlasti v primerih t.i. ugotovitvenih odločb, s katerimi se zakon ali drug predpis ne razveljavi, temveč je le ugotovljena njegova protiustavnost ali nezakonitost. Ustavno sodišče vsako leto opozarja na spoštovanje odločb, izdanih na podlagi 48. člena Zakona o Ustavnem sodišču. V primerih, ko Ustavno sodišče presodi, da je zakon ali drug predpis protiustaven ali nezakonit zato, ker določenega vprašanja, ki bi ga moral urediti, ne ureja ali ga ureja na način, ki ne omogoča razveljavitve oziroma odprave, sprejme o tem t.i. ugotovitveno odločbo in zakonodajalcu oziroma drugemu normodajalcu določi rok za odpravo ugotovljene protiustavnosti oziroma nezakonitosti. V skladu z ustavnimi načeli pravne države (2. člen Ustave) in delitve oblasti (drugi stavek drugega odstavka 3. člena Ustave) se mora pristojni normodajalec na ugotovitveno odločbo Ustavnega sodišča v roku odzvati in odpraviti ugotovljene protiustavnosti oziroma nezakonitosti. Ustavno sodišče je v svojih odločbah že večkrat opozorilo, da gre za hudo kršitev načel pravne države in delitve oblasti, če se pristojni normodajalec v roku ne odzove na odločbo Ustavnega sodišča.

Ob koncu leta 2024 ostaja nespoštovanih petnajst odločb Ustavnega sodišča, od katerih se jih enajst nanaša na zakonske določbe, ena na izvršilni predpis, tri pa na predpise lokalnih skupnosti. V primerjavi z letom 2023 se je stanje glede spoštovanja odločb Ustavnega sodišča izboljšalo, saj je bilo konec leta 2023 nespoštovanih petindvajset odločb. Odprava protiustavnosti v zakonih je v pristojnosti Državnega zbora kot zakonodajalca, opozoriti pa je treba tudi na dolžnost Vlade kot ustavno določenega predlagatelja zakonov, da zakonske predloge pravočasno pripravi in jih predloži v zakonodajni postopek. Odprava protiustavnosti in nezakonitosti v izvršilnem predpisu je pristojnost Vlade, odprava protiustavnosti in nezakonitosti v lokalnem predpisu pa je v pristojnosti občinskih organov.

I. Poročilo o realizaciji finančnega načrta neposrednega proračunskega uporabnika

A - Bilanca odhodkov

400 - Plače in drugi izdatki zaposlenim

Za plače in druge izdatke zaposlenim je bilo funkcionarjem in javnim uslužbencem Ustavnega sodišča izplačano 4.160.645,02 EUR.

Realizacija je bila v primerjavi s spremenjenim proračunom 95,23 % oziroma z veljavnim finančnim načrtom 99,83 %. V primerjavi z letom 2023 so se izdatki za plače in druge izdatke zvišali za 6,75 %. Izplačila zaposlenim so bila financirana iz integralnih sredstev.

Sredstva so bila izplačana za:

- plače in dodatke v višini 3.691.931,50 EUR,
- regres za letni dopust v višini 104.376,38 EUR,
- povračila in nadomestila v višini 173.128,24 EUR,
- sredstva za delovno uspešnost v višini 143.907,25 EUR,
- nadurno delo v višini 1.976,69 EUR in
- druge izdatke zaposlenim v višini 45.324,96 EUR.

Poleg rednih izplačil na plačah se je realiziral tudi projekt sojenja v razumnem roku, v okviru katerega so bila izplačana sredstva v višini 69.216,85 EUR.

401 - Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Za prispevke delodajalcev je bilo porabljeno 656.436,17 EUR. Realizacija je bila v primerjavi s spremenjenim proračunom 96,560 % oziroma z veljavnim finančnim načrtom 100,00 %. V primerjavi z letom 2023 so se prispevki delodajalcev zvišali za 6,43 %. Izplačila zaposlenim so bila financirana iz integralnih sredstev.

Sredstva v višini 614.844,99 EUR so bila izplačana za prispevke delodajalcev za socialno varnost, in sicer za:

- prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v višini 331.007,19 EUR,
- prispevke za zdravstveno zavarovanje v višini 275.955,20 EUR,
- prispevke za zaposlovanje v višini 3.990,55 EUR,
- prispevke za starševsko varstvo v višini 3.892,05 EUR.

V isto podskupino izdatkov so vključene tudi premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na podlagi Zakona o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbence (Uradni list RS, št. 126/03 in 32/15). Izplačilo premij je bilo usklajeno s 1. 1. 2024 v skladu s Sklepom o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence (Uradni list RS, št. 112/24). Za vplačane premije za zaposlene je bilo porabljeno 41.591,18 EUR oziroma 6,76 % prispevkov delodajalcev. V letu 2024 je bilo v primerjavi z letom 2023 za izplačilo premij porabljeno 5,78 % sredstev več.

402 - Izdatki za blago in storitve

Za izdatke za blago in storitve so bila porabljena sredstva v višini 820.023,51 EUR. Realizacija je bila v primerjavi s spremenjenim proračunom 89,47 % oziroma z veljavnim finančnim načrtom 92,80 %. V primerjavi z letom 2023 so bili izdatki za blago in storitve višji za 6,3 %. V letu 2024 je bilo za izdatke za blago in storitve porabljenih 14.916,38 EUR namenskih sredstev oziroma 1,8 % vseh izdatkov za blago in storitve. Namenska sredstva so bila pridobljena z najemninami in odškodninami. Porabljena so bila za plačilo stroškov materiala in storitev za vzdrževanje službenih stanovanj in službenih vozil.

Sredstva so bila porabljena za plačilo:

- pisarniškega in splošnega materiala in storitev v višini 262.981,35 EUR,
- posebnega materiala in storitev v višini 35.084,42 EUR,
- energije, vode, komunalnih storitev in komunikacij v višini 92.494,10 EUR,
- prevoznih stroškov in storitev v višini 93.099,34 EUR,
- izdatkov za službena potovanja v višini 42.819,03 EUR,
- tekočega vzdrževanja v višini 152.509,88 EUR,
- poslovnih najemnin in zakupnin v višini 78.059,10 EUR

- kazni in odškodnine v višini 256,49 EUR in
- drugih operativnih odhodkov v višini 62.719,80 EUR.

420 - Nakup in gradnja osnovnih sredstev

Za nakup in gradnjo osnovnih sredstev je bilo porabljenih 73.597,61EUR. Realizacija je bila 17,6 % v primerjavi s spremenjenim proračunom oziroma 18,17 % z veljavnim finančnim načrtom. V primerjavi z letom 2023 so bila sredstva realizirana za nakup in gradnjo osnovnih sredstev nižja za 72,6 %. Zaradi nerealizirane primopredaje poslovnih prostorov v III. nadstropju stavbe na Cankarjevi 5 v letu 2024 ni bila izvedena študija o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring in tudi ne adaptacija teh prostorov. Načrtovana sredstva na projektu so bila v celoti neporabljena.

Sredstva so bila porabljena za:

- nakup opreme v višini 52.358,51 EUR in
- nakup nematerialnega premoženja v višini 21.239,10 EUR.

Obrazložitev večjih odstopanj med sprejetim in realiziranim finančnim načrtom

Sprejeti proračun Republike Slovenije za leto 2024 je določal za Ustavno sodišče odhodke v višini 5.606.830,00 EUR (Uradni list RS, št. 150/22), od tega 21.450,00 EUR namenskih sredstev. Spremenjeni proračun Republike Slovenije za leto 2024 je določil za Ustavno sodišče odhodke v višini 6.383.465,00 EUR (Uradni list RS, št. 123/23), od tega 21.450,00 EUR namenskih sredstev. Veljavni finančni načrt Ustavnega sodišča ob koncu leta 2024 je izkazoval odhodke med sprejetim finančnim načrtom in spremenjenim finančnim načrtom, in sicer v višini 6.112.781,07 EUR, od tega 133.257,95 EUR namenskih sredstev.

Realizirani odhodki so bili nižji od načrtovanih s spremembami finančnega načrta zaradi nižje realizacije integralnih sredstev na plačah, investicijah in investicijskem vzdrževanju, materialnih stroškov in na drugih odhodkih za delo na drugih področjih. Razlika med načrtovanimi in dejanskimi namenskimi prihodki je znašala skupaj 111.807,95 EUR. Finančni načrt je bil realiziran v višini 5.710.702,31 EUR torej 89,46 % v primerjavi s spremenjenim proračunom. Razlika med prihodki in odhodki je znašala 402.078,76 EUR. V leto 2025 lahko Ustavno sodišče prenese namenska sredstva v višini 118.341,57 EUR, in sicer za nakup nepremičnin in premičnin ter njihovo investicijsko in tekoče vzdrževanje. Nerealizirana sredstva so tako znašala 283.737,19 EUR ali 4,64 % sredstev veljavnega oziroma 4,97 % realiziranega finančnega načrta, in sicer na proračunskih postavkah plače, materialni stroški, drugi odhodki za delo na drugih področjih in investicije in investicijsko vzdrževanje. Struktura izdatkov po ekonomski klasifikaciji proračuna v celoti v primerjavi z realizacijo finančnega načrta odstopa glede na spremenjeni proračun za 10,54 %, in sicer so odhodki nižji na vseh podskupinah.

Najvišje odstopanje je ugotovljeno na nivoju podskupine 420 - nakup in gradnja osnovnih sredstev, kjer je realizacija nižja za 82,40 %. Razlog je nerealizirana načrtovana izdelava potrebne študije ter projektne dokumentacije za pridobitev vseh potrebnih dovoljenj in izvedbo načrtovanih del prenove poslovnih prostorov. Večje odstopanje je ugotovljeno tudi na podskupini 402 - izdatki za blago in storitve, in sicer je realizacija nižja za 10,53 %. Razlog je v nerealizirani prenovi oken, ki je zaradi zahtevnosti del predvidena v več letih. Manjše odstopanje je ugotovljeno tudi na podskupinah 400 - plače in drugi izdatki zaposlenim in 401 – prispevki delodajalcev za socialno varnost, in sicer je realizacija nižja za 4,77 % oziroma 3,44 %. Razlog je v nižjih izplačilih kot je bilo načrtovano in visokih prejetih povračilih za izplačana nadomestila plač.

Obrazložitev prenosa neporabljenih namenskih sredstev iz preteklega leta v skladu s 44. členom ZJF

V skladu s 44. členom Zakona o javnih financah so bila v leto 2024 prenesena neporabljena namenska sredstva v višini 104.409,21 EUR, ki so bila pridobljena:

- z oddajo nepremičnin v najem v višini 20.898,41 EUR,
- s prodajo državnega premoženja v višini 73.678,33 EUR in
- z uveljavljanjem odškodninskih postopkov v višini 9.832,47 EUR.

Ob koncu leta 2024 ostajajo neporabljena namenska sredstva in se prenašajo v naslednje leto v višini 118.341,57 EUR. Pridobljena so bila:

- z oddajo nepremičnin v najem v višini 33.234,82 EUR,
- s prodajo državnega premoženja v višini 73.678,33 EUR in
- z uveljavljanjem odškodninskih postopkov v višini 11.428,42 EUR.

Obrazložitev plačil neporavnanih obveznosti iz preteklih let v skladu s 46. členom ZJF

V skladu s 46. členom Zakona o javnih financah je Ustavno sodišče poravnalo obveznosti iz preteklega leta v skladu s plačilnim rokom v letu 2024 v višini 490.998,92 EUR.

Obveznosti se nanašajo na v decembru 2023 in januarju mesecu 2024 prejete listine za prevzete obveznosti v letu 2023, in sicer za tekoče in investicijske odhodke.

Sredstva so bila porabljena za plačilo obveznosti:

- za izplačilo bruto plač v višini 422.212,99 EUR po obračunu plač za mesec december 2023 in
- za plačilo dobaviteljem v višini 65.908,36 EUR po prejetih listinah za opravljene storitve in prejeto blago v novembru in decembru mesecu 2023 ter
- za plačilo investicijskih odhodkov v višini 2.877,57EUR po prejetih listinah za dobavljeno opremo.

Obrazložitev vključitve novih obveznosti v finančni načrt neposrednega uporabnika v skladu z 41. členom ZJF

V finančni načrt Ustavnega sodišča Republike Slovenije niso bile vključene nove obveznosti skladno z 41. členom ZJF.

Obrazložitev višine izdanih in unovčenih poroštev ter izterjanih regresnih zahtevkih iz naslova poroštev iz pristojnosti neposrednega uporabnika

Ustavno sodišče Republike Slovenije ni imelo nobenih izdanih in unovčenih poroštev in niti ne izterjanih regresnih zahtevkov iz naslova poroštev.

Obrazložitev porabe proračunskega sklada

Ustavno sodišče Republike Slovenije ni črpalo sredstev proračunskega sklada.

II. Poslovno poročilo

Proračunski uporabnik prispeva k doseganju ciljev v naslednjih politikah, programih in podprogramih

- 01 - POLITIČNI SISTEM
 - 0102 - Varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic
 - 010202 - Dejavnost ustavnega sodišča

Poročilo o doseženih ciljih

01 - POLITIČNI SISTEM

0102 - Varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic

010202 - Dejavnost ustavnega sodišča

Opis podprograma

Ustavno sodišče je najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic ter temeljnih svoboščin.

V skladu z 160. členom Ustave sodišče odloča:

o skladnosti zakonov z ustavo,

o skladnosti zakonov ter drugih predpisov z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in s splošnimi načeli mednarodnega prava,

o skladnosti podzakonskih predpisov z ustavo in zakoni,

o skladnosti predpisov lokalnih skupnosti z ustavo in z zakoni,

o skladnosti splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, z ustavo, zakoni in podzakonskimi predpisi,

o ustavnih pritožbah zaradi kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin s posamičnimi akti,

o sporih glede pristojnosti med državo in lokalnimi skupnostmi, med lokalnimi skupnostmi, in med samimi lokalnimi skupnostmi,

o sporih glede pristojnosti med sodišči in drugimi državnimi organi, o sporih glede pristojnosti med državnim zborom, predsednikom republike in vlado,

o protiušavnosti aktov in delovanja političnih strank, in o drugih zadevah, ki so mu naložene z ustavo ali z zakoni.

Na predlog predsednika republike, Vlade ali tretjine poslancev Državnega zbora izreka Ustavno sodišče v postopku ratifikacije mednarodne pogodbe mnenje o njeni skladnosti z Ustavo. Državni zbor je vezan na mnenje Ustavnega sodišča.

V skladu z Ustavo in Zakonom o ustavnem sodišču Ustavno sodišče odloča o ustavni pritožbi (t.i. impeachment) zoper predsednika republike, predsednika vlade ali ministre.

V skladu z Zakonom o volitvah v Državni zbor, Zakonom o Državnem svetu in Zakonom o ustavnem sodišču Ustavno sodišče odloča o potrjevanju poslanskih mandatov in mandatov članov Državnega sveta.

V skladu z Zakonom o lokalni samoupravi Ustavno sodišče odloča o ustavnosti in zakonitosti predpisov države, s katerimi se posega v ustavni položaj in pravice lokalne skupnosti.

V skladu z Zakonom o referendumu in o ljudski iniciativi Ustavno sodišče odloča o dopustnosti izvedbe zakonodajnega referenduma.

1311-11-S001 - Investicije v Ustavnem sodišču

Opis skupine projektov

V skupini projektov je načrtovan projekt prenove in nakup opreme, ki je namenjen posodobitvi in zamenjavi opreme, ki bo omogočala čim bolj organizirano, nemoteno in varno delovanje Ustavnega sodišča.

| Vir | SP2024 | VPL2024 | VPT2024 | RE-NRP2024 | Ind(RE/SP) | Ind(RE/VP) |
|-----------------------|------------|-----------|------------|------------|------------|------------|
| PV - Proračunski viri | 424.168,60 | 73.597,61 | 331.354,83 | 73.597,61 | 17,35 | 100,00 |

Neposredni učinki

C4095 - Modernizacija in posodobitev opreme s ciljem zagotavljanja nemotenega delovanja

Prispeva k rezultatu: C5768 - Odločbe in sklepi Ustavnega sodišča

Opis neposrednega učinka

Modernizacija in posodobitev opreme zagotavlja materialno podlago za nemoteno delovanje Ustavnega sodišča. To vključuje ustrezno programsko, strojno računalniško, komunikacijsko in drugo opremo ter investicijsko vzdrževanje stavb v upravljanju Ustavnega sodišča.

Obrazložitev doseganja neposrednega učinka

V letu 2024 so bili izvedeni manjši nakupi opreme, kar je stalna naloga, če naj zagotavljamo optimalno delovanje Ustavnega sodišča. V skladu z načrtom je bila prenovljena računalniška oprema, nabavljeno je bilo nekaj pohištvene opreme ter posodobljena nekatera druga oprema. Iz objektivnih razlogov nismo pridobili dodatnih prostorov, ki smo jih načrtovali prenoviti.

Obrazložitev prispevka k nadrejenemu cilju (rezultatu)

Za učinkovito delo Ustavnega sodišča je zelo pomembna stalna modernizacija informacijsko-komunikacijske tehnologije, tako strojne kot programske. Tudi zagotavljanje normalnih materialnih pogojev, predvsem ustreznih pisarn za delo veliko prispeva k učinkovitosti dela funkcionarjev in sodnega osebja pri reševanju zadev iz pristojnosti Ustavnega sodišča. Slabši rezultat kot leto prej je tudi posledica omenjene problematike pridobivanja dodatnih pisarn.

Kazalniki

| Kazalnik | Vir | ME | Izh. Leto | Izh. Vred. | Leto | Cilj. vrednost | Dos. vrednost |
|--|-----|----|-----------|------------|-------------|----------------|---------------|
| I05868 - Delež investicij v finančnem načrtu ustavnega sodišča | | % | 2009 | 3,00 | 2018 | 4,70 | 4,89 |
| | | | | | 2019 | 4,70 | 4,18 |
| | | | | | 2020 | 4,70 | 5,84 |
| | | | | | 2021 | 4,70 | 3,93 |
| | | | | | 2022 | 4,70 | 3,06 |
| | | | | | 2023 | 4,70 | 4,84 |
| | | | | | 2024 | 4,70 | 1,29 |

Obrazložitev dosežene vrednosti

I05868 - Delež investicij v finančnem načrtu ustavnega sodišča

Dosežena vrednost deleža investicij v realizaciji finančnega načrta za leto 2024 najnižja doslej. Delno je razlog, da smo nekaj opreme nabavili iz Sklada Načrt za okrevanje in odpornost, delno pa zaradi neuspešne realizacije obsežnejše naloge, ki je zaradi objektivnih razlogov ni bilo mogoče izvesti.

Obrazložitev projektov

1311-21-0001 - Adaptacija prostorov na Cankarjevi cesti 5/III

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen projekta je zagotavljanje primernih poslovnih prostorov za poslovanje Ustavnega sodišča. Projekt zajema rekonstrukcijo in adaptacijo III. nadstropja v poslovni stavbi na Cankarjevi cesti 5, in sicer popolno prenovu prostorov (gradbeno obrtniška dela, instalacijska dela, dvigalo) ter notranjo opremo, vključno s projektiranjem, inženiringom in investicijskim nadzorom. Cilj projekta je zagotovitev nemotenega in optimalnega delovanja celotnega sodišča.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

V letu 2021 ob pripravi projekta (v letu 2021 je bil izdelan idejni projekt z oceno stroškov) je bilo načrtovano, da se v letu 2022 prične s pripravo potrebne projektne dokumentacije za pridobitev vseh potrebnih dovoljenj in izvedbo načrtovanih del v naslednjih letih. Zaradi znanih razlogov do realizacije ni prišlo. Za leto 2024 je bilo načrtovano 254.900,00 EUR (vrednost projekta je bila pri pripravi finančnega načrta za leto 2024 zmanjšana). Projekt se nadaljuje v naslednjih letih.

1311-22-0001 - Digitalno poslovanje Ustavnega sodišča

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Zagotavljanje visoke stopnje pravne varnosti je nujno za zagotavljanje ugodnega okolja za gospodarski razvoj ter prispeva h krepitvi socialne in pravne države. Ustavno sodišče Republike Slovenije mora zato, kljub nekaterim uspešno izvedenim projektom in ukrepom v preteklih letih, za nemoteno delovanje in nadaljnje uspešno delo še naprej izboljševati poslovne procese, ustrezno posodabljati in nadgrajevati informacijski in dokumentni sistem, sistem za obdelavo in objavo odločitev ter dodatno omogočiti državljanom in pravnim osebam sodobno, prijazno in učinkovito digitalno poslovanje. Cilj projekta je nadgrajen IT sistem z namenom zagotavljanja celovitega digitalnega poslovanja Ustavnega sodišča, ki bo: izboljšal podporno okolje za sodelovanje z gospodarstvom in državljani, prispeval k povečanju uporabe in razvoju digitalnih storitev, ki jih nudi javni sektor, omogočil enostaven in hiter dostop do podatkov za vse deležnike, odporen in pripravljen na delovanje v kriznih razmerah. Za doseg tega cilja bo Ustavno sodišče izvedlo naslednje aktivnosti: prenova in nadgradnja informacijskega in dokumentnega sistema (CMS4), prenova in nadgradnja sistema za obdelavo in objavo odločitev, spletnih storitev ter izdelava aplikacij za mobilne naprave (ODLUS3), izdelava notranjih pravil za hrambo arhivskega digitalnega arhiva v skladu z ZVDAGA, nakup strežniške in druge računalniške opreme ter posodobitev in digitalizacija snemalnih naprav.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Financiranje projekta je zagotovljeno iz Načrta za okrevanje in odpornost v višini 81,97 % celotne vrednosti projekta. Stroški davka na dodano vrednost se financirajo iz integralnih sredstev.

Projekt se je pričel izvajati v letu 2023 in se bo predvidoma zaključil v letu 2026.

V letu 2024 so bili nabavljeni trije zmogljivejši strežniški sistemi, od tega eden za lokacijo v Mariboru, zmogljivo diskovno polje in pet prenosnih računalnikov. Potekal je razvoj novih spletnih strani, iskalnika in nadgradnja sistema za e-obveščanje ter internega sistema za obdelavo odločitev, realizacija pa je bila v letu 2025.

V breme integralnih sredstev je bilo realizirano 20.454,83 EUR (plačilo DDV), v breme sklada NOO, ki niso del finančnega načrta pa 92.976,51 EUR.

Za leto 2024 je bilo načrtovano 112.398,00 EUR, in sicer 20.268,00 EUR na integralni proračunski postavki (230071) in 92.130,00 EUR na proračunski postavki sklada NOO (221488, ki ni del

finančnega načrta Ustavnega sodišča) oziroma 19,12 % sprejete celotne vrednosti projekta v višini 481.900,00 EUR. Realizirano je bilo skupno 113.431,34 EUR oziroma 23,54 % sprejete vrednosti projekta. Neporabljeni sredstva iz sklada NOO se prenesejo v leto 2025. Projekt se nadaljuje v naslednjih letih.

1311-23-0001 - Investicijska prenova opreme in stavb USRS

Opis projekta z opredelitvijo namena in ciljev projekta ter trajanja projekta

Namen projekta je s stalno posodobitvijo in zamenjavo zagotavljati tehnološko optimalno opremo, ki bo omogočala čim bolj organizirano, nemoteno in varno delovanje Ustavnega sodišča. To pomeni predvsem ustrezno programsko, strojno računalniško in komunikacijsko opremo kot tudi posodobitev voznega parka in druge opreme v prostorih Ustavnega sodišča, s ciljem zagotoviti čim boljše informacijsko in drugo podporo poslovnim procesom ter učinkovito izvajanje nalog v celoti.

Dosežen razvoj / napredek na projektu v letu 2024 z vidika doseganja ciljev in izpolnjevanja načrta financiranja projekta ter stanja projekta

Projekt se je pričel izvajati v letu 2023 in se bo predvidoma zaključil v letu 2026.

V pisarnah zaposlenih sta bili v dvizni mizi predelani pisalni mizi, nabavljen je bil delovni stol, obešalnik in garderobno stojalo z obešalniki.

Za organizacijo prireditev je bil nabavljen manjši oder, za razpravno dvorano so bili nabavljeni nosilci zastav in zaporni stebrički. Nabavljeni so bili notranja klima enota, mikrovalovni pečici, hladilnik in pralno sušilni stroj. Izvedena je bila elektro napeljava za mini kuhinjo v pritličju stavbe Beethovnova 10.

Pri informacijski opremi je bilo zamenjano oziroma nabavljeno osem osebnih računalnikov, zmogljivi računalnik, pet LCD zaslonov, tablični računalnik, stikali za aktivno mrežno opremo, dodatna oprema za segmentacijo in mobilna aparata. V skladu s pogodbo je bil plačan prvi obrok za Microsoft licenčno programsko opremo.

V letu 2024 je bilo realizirano 53.142,78 EUR od načrtovanih 149.000,00 EUR oziroma 10,91 % sprejete vrednosti projekta (487.200,00 EUR). Projekt se nadaljuje v naslednjih letih.

1311-11-0001 - Izvajanje pristojnosti Ustavnega sodišča

Opis ukrepa

Postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov ali splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, se začne z zahtevo enega izmed določenih upravičenih predlagateljev (sodišče, Državni zbor, tretjina poslancev, Državni svet, Vlada itd.). Vsakdo pa lahko da pobudo za začetek takega postopka, če izkaže za to ustrezen pravni interes, ki ga v vsakem posameznem primeru ugotavlja Ustavno sodišče. Protiustavne zakone Ustavno sodišče v celoti ali delno razveljavi z odločbo, protiustavne oziroma protizakonite podzakonske predpise in splošne akte za izvrševanje javnih pooblastil pa lahko razveljavi (ex nunc) ali odpravi z učinkom za nazaj (ex tunc). Če je predpis protiustaven oziroma protizakonit zato, ker določenega vprašanja, ki bi ga moral urediti, ne ureja, ali ga ureja na način, ki ne omogoča razveljavitve oziroma odprave, sprejme Ustavno sodišče o tem ugotovitveno odločbo. Zakonodajalec oziroma organ, ki je izpodbijani predpis izdal, se mora v roku, ki ga določi Ustavno sodišče, odzvati in odpraviti ugotovljene protiustavnosti oziroma nezakonitosti. Ustavna pritožba je namenjena varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Vloži jo lahko vsakdo, ki meni, da mu je neka pravica ali svoboščina kršena s posamičnim aktom državnega organa, organa lokalne skupnosti ali nosilca javnega pooblastila, vendar mora, razen v izjemnih primerih, najprej izčrpati vsa redna in izredna pravna sredstva. Namen ustavne pritožbe pa ni presoja nepravilnosti pri ugotavljanju dejanskega stanja in uporabi materialnega ter procesnega prava, saj Ustavno sodišče ni pritožbeno sodišče v razmerju do sodišč, ki odločajo v sodnem postopku. Ustavno sodišče preizkusi le,

ali je bila z izpodbijano odločitvijo organa oblasti (npr. s sodbo) kršena kakšna človekova pravica ali temeljna svoboščina. Ustavna pritožba se sprejme v obravnavo, če so izpolnjene procesne predpostavke in če gre po vsebini za tako zadevo, da je potrebno in primerno, da o njej odloči tudi Ustavno sodišče. Zako

| Vir | SP2024 | VPL2024 | VPT2024 | RE-NRP2024 | Ind(RE/SP) | Ind(RE/VP) |
|-----------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|------------|------------|
| PV - Proračunski viri | 5.959.296,40 | 5.637.104,70 | 5.671.429,58 | 5.637.104,70 | 94,59 | 100,00 |

Neposredni učinki

C4100 - Delovanje pravne države

Prispeva k rezultatu: C5768 - Odločbe in sklepi Ustavnega sodišča

Opis neposrednega učinka

Delo Ustavnega sodišča zaznamuje prizadevanje za vzpostavljanje vladavine prava in uveljavljanje zavezanosti vseh organov oblasti ustavnemu redu. Ustavno sodišče s svojimi odločitvami neposredno vpliva na delovanje nosilcev zakonodajne, izvršilne in sodne funkcije in jih na ta način usmerja k varstvu temeljnih pravnih in civilizacijskih vrednot, obenem pa jih tudi omejuje, kadar bi pri izvrševanju svojih pristojnosti presegli meje ustavno dopustnega. S takim izgrajevanjem in utrjevanjem pravne države se krepi tudi zaupanje državljanek in državljanov v pravično in učinkovito pravno ureditev. Ustavno sodišče je eden izmed ključnih dejavnikov za udejanjanje in razvoj pravne države ter vladavine prava.

Obrazložitev doseganja neposrednega učinka

Ustavno sodišče je leta 2024 sprejelo več pomembnih odločitev. Vse odločitve Ustavnega sodišča so javno objavljene na spletni strani Ustavnega sodišča, pri čemer se odločbe praviloma objavljajo tudi v Uradnem listu Republike Slovenije, sklepi pa le, če tako sklene Ustavno sodišče. Povzetki najpomembnejših, ustavnopravno precedenčnih odločb so predstavljeni v letnih poročilih Ustavnega sodišča. V letu 2024 je Ustavno sodišče sprejelo večje število odločb, v katerih je obravnavalo nova in raznovrstna ustavnopravna vprašanja, zato imajo te odločbe pomemben precedenčni učinek.

Izpostavljene so tiste, ki jih lahko uvrstimo med ustavnopravno precedenčne, ker prinašajo nov in pomemben prispevek k razumevanju oziroma uporabi Ustave in se nanašajo na naslednja vprašanja:

1. Uporaba prava Evropske unije po uradni dolžnosti (Up-558/20, 1. 2. 2024)
2. Nedopustnost odpovedi pravicam iz delovnega razmerja (Up-150/22, 1. 2. 2024)
3. Meje svobode izražanja na družbenih omrežjih (Up-472/20, 14. 2. 2024 in Up-950/21, 14. 3. 2024)
4. Pravica do obrambe ob spremenjeni kvalifikaciji kaznivega dejanja (Up-1702/22, 14. 3. 2024)
5. Avtonomnost sodne presoje kot element poštenega postopka (Up-97/20, 4. 4. 2024)
6. Omejevanje pasivne volilne pravice z neizvoljivostjo (U-I-216/23, 4. 4. 2024)
7. Seznanitev z obtožnico in pravica do obrambe (Up-1267/23, 18. 4. 2024)
8. Pravica do varnega in zdravega delovnega okolja (Up-1514/22, 18. 4. 2024)
9. Nepremakljivost sodnika kot del sodniške neodvisnosti (U-I-82/21, 24. 4. 2024)
10. Pravna narava javnih univerz (Up-505/19, 9. 5. 2024)
11. Pravica do zasebnosti v finančni preiskavi (U-I-33/23, 16. 5. 2024)

12. Ustavnosodna presoja posvetovalnega referendumu (U-I-59/24, 20. 5. 2024)
13. Pravično ravnesje med javnimi in zasebnimi interesi pri prostorskem urejanju (U-I-218/22, 12. 12. 2024)
14. Diskriminacija pri dostopu do oploditve z biomedicinsko pomočjo (U-I-418/20, 16. 10. 2024)
15. Načelo zakonitosti pri omejevanju gospodarske dejavnosti na spletu (U-I-11/20, 3. 10. 2024)
16. Vpliv uveljavitve schengenskih pravil na kaznivost nacionalnih prekrškov (Up-1534/23, 20. 6. 2024)
17. Pravica do stikov z mladoletnim otrokom (Up-116/24, 5. 9. 2024)
18. Poseben položaj bank na davčnem področju (U-I-69/24, 5. 12. 2024)
19. Svoboda izražanja in sorazmernost denarne kazni (Up-729/21, 14. 11. 2024)
20. Razvoj ustavnega koncepta lokalne samouprave (U-I-783/21, 4. 7. 2024)
21. Izvajanje evropskega naloga za predajo (Up-781/24, 19. 9. 2024)
22. Izvedenstvo kot dokaz v poštenem sodnem postopku (Up-645/20, 11. 7. 2024)
23. Posebno ustavno varstvo oseb z invalidnostjo
24. Pravica do poštenega postopka pri prekrških
25. Nepremičninski davek in načelo enakosti pred zakonom
26. Ustavnopравни vidiki kaznovanja ribičev po vstopu Hrvaške v Schengen
27. Omejitve pri svobodi izražanja sodnikov
28. Pravica do obrambe in načelo kontradiktornosti v kazenskem postopku
29. Obseg pravice do dostopa do informacij javnega značaja
30. Ustavnopравни okvir pri odločanju o statusu mestnih občin
31. Pravica do varstva osebnih podatkov v davčnih postopkih
32. Pravica do učinkovitega pravnega sredstva pri omejitvah poslovanja na spletu
33. Sodelovanje delavcev pri upravljanju bank (U-I-186/21, 18. 12. 2024)

Obrazložitev prispevka k nadrejenemu cilju (rezultatu)

Pri izvrševanju svojih pristojnosti Ustavno sodišče odloča s sklepi in z odločbami. Z vsebinskega vidika so za razvoj (ustavnega) prava pomembne predvsem odločbe, saj v njih Ustavno sodišče sprejema precedenčna stališča glede standardov varstva ustavnih vrednot, zlasti človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Poleg podatka o skupnem številu rešenih zadev je pomemben tudi podatek o tem, koliko zadev je Ustavno sodišče rešilo z odločbo. Od 1.388 rešenih zadev leta 2023 je Ustavno sodišče sprejelo 84 odločb (6,1 odstotka), druge zadeve pa je rešilo s sklepom.

Kazalniki

| Kazalnik | Vir | ME | Izh. Leto | Izh. Vred. | Leto | Cilj. vrednost | Dos. vrednost |
|--|-----|----|-----------|------------|------|----------------|---------------|
| I09782 - skupno število odločb v U-I zadevah | | št | 2016 | 38,00 | 2018 | 38,00 | 28,00 |
| | | | | | 2019 | 38,00 | 24,00 |
| | | | | | 2020 | 38,00 | 33,00 |
| | | | | | 2021 | 25,00 | 43,00 |
| | | | | | 2022 | 25,00 | 48,00 |
| | | | | | 2023 | 25,00 | 34,00 |

| Kazalnik | Vir | ME | Izh. Leto | Izh. Vred. | Leto | Cilj. vrednost | Dos. vrednost |
|---|-----|----|-----------|------------|-------------|----------------|---------------|
| | | | | | 2024 | 25,00 | 49,00 |
| I09783 - Skupno število odločb v Up zadevah | | št | 2016 | 42,00 | 2018 | 42,00 | 32,00 |
| | | | | | 2019 | 42,00 | 55,00 |
| | | | | | 2020 | 42,00 | 23,00 |
| | | | | | 2021 | 35,00 | 24,00 |
| | | | | | 2022 | 35,00 | 49,00 |
| | | | | | 2023 | 35,00 | 33,00 |
| | | | | | 2024 | 35,00 | 43,00 |
| I09784 - Skupno število odločb v drugih zadevah iz pristojnosti Ustavnega sodišča | | št | 2016 | 6,00 | 2018 | 6,00 | 6,00 |
| | | | | | 2019 | 6,00 | 4,00 |
| | | | | | 2020 | 6,00 | 3,00 |
| | | | | | 2021 | 6,00 | 2,00 |
| | | | | | 2022 | 6,00 | 8,00 |
| | | | | | 2023 | 6,00 | 17,00 |
| | | | | | 2024 | 6,00 | 2,00 |

Obrazložitev dosežene vrednosti

I09782 - skupno število odločb v U-I zadevah

Vsi trije kazalniki so pomembni, kot izhaja iz njihove obrazložitve, saj ne prikazujejo samo števila rešenih najbolj zahtevnih zadev na Ustavnem sodišču, ampak posredno lahko kažejo tudi na to, kako drugi organi spoštujejo ustavo. Res pa je tudi, da najbolj zahtevne zadeve sodnice in sodniki obravnavajo na več plenarnih sejah, kar lahko negativno vpliva na skupno število rešenih zadev. Če vsebinske odločbe pogledamo po posameznih vpisnikih, vidimo, da je v 209 postopkih za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov (zadeve U-I) Ustavno sodišče sprejelo 49 odločb (23,3 odstotka). Statistično gledano je leta 2023 Ustavno sodišče v postopkih za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov sprejelo več odločb kot leto prej (49 v primerjavi z 34).

I09783 - Skupno število odločb v Up zadevah

Vsi trije kazalniki so pomembni, kot izhaja iz njihove obrazložitve, saj ne prikazujejo samo števila rešenih najbolj zahtevnih zadev na Ustavnem sodišču, ampak posredno lahko kažejo tudi na to, kako drugi organi spoštujejo ustavo. Res pa je tudi, da najbolj zahtevne zadeve sodnice in sodniki obravnavajo na več plenarnih sejah, kar lahko negativno vpliva na skupno število rešenih zadev. Ustavno sodišče je v postopkih z ustavno pritožbo z odločbo rešilo 43 od 875 zadev (4,9 odstotka zadev Up, brez množičnih zadev).

I09784 - Skupno število odločb v drugih zadevah iz pristojnosti Ustavnega sodišča

Poleg postopkov za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov ter ustavnih pritožb je Ustavno sodišče leta 2024 rešilo še dva spora glede pristojnosti (zadeve P). Vsi trije kazalniki torej kažejo, da je Ustavno sodišče v letu 2024 sprejelo 94 odločb, kar je več kot leta 2022 (84 odločb). Ob tem je treba poudariti, da so sodnice in sodniki Ustavnega sodišča k odločbam in sklepom napisali 105 ločenih mnenj, od tega 44 pritrdilnih in 56 odklonilnih, druga pa so bila delno odklonilna oziroma delno pritrdilna ločena mnenja..

Opisi kazalnikov

| Kazalnik | Opis |
|---|---|
| I09782 - skupno število odločb v U-I zadevah | Z izvrševanjem svojih pristojnosti Ustavno sodišče bistveno vpliva na delovanje pravne države, saj med drugim vzpostavlja in krepi standarde varovanja ustavnosti in zakonitosti. Doseganje omenjenega cilja Ustavno sodišče meri s številom odločb, ki jih je sprejelo v postopkih za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil (zadeve U-I). Navedeni kazalnik posredno kaže tudi na to, ali in koliko drugi organi pri svojem delu spoštujejo Ustavo. |
| I09783 - Skupno število odločb v Up zadevah | Z izvrševanjem svojih pristojnosti Ustavno sodišče bistveno vpliva na delovanje pravne države, saj vzpostavlja in krepi tudi standarde varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Doseganje omenjenega cilja Ustavno sodišče meri s številom odločb, ki jih je sprejelo v postopkih z ustavno pritožbo zaradi kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin (zadeve Up). Tudi ta kazalnik posredno kaže na to, ali in koliko drugi organi pri svojem delu spoštujejo Ustavo. |
| I09784 - Skupno število odločb v drugih zadevah iz pristojnosti Ustavnega sodišča | Druge pristojnosti Ustavnega sodišča so odločanje o ustavnosti mednarodnih pogodb pred njihovo ratifikacijo, o sporih glede dopustnosti zakonodajnega referendumu, o sporih glede pristojnosti, o ustavni obtožbi predsednika republike, predsednika vlade ali posameznega ministra, o protiustavnosti aktov in delovanja političnih strank, o sporih glede potrditve mandатов poslancev Državnega zbora in drugih podobnih sporih ter o ustavnosti razpustitve občinskega sveta in razrešitve župana. Podatek o številu odločb, sprejetih v omenjenih zadevah, je v večji meri odvisen od pripada v posameznem letu, vendar kaže tudi na to, ali in koliko drugi organi pri svojem delu spoštujejo Ustavo. |

III. Obrazložitev podatkov iz bilance stanja.

Podatki o stanju sredstev na računih neposrednih uporabnikov

Podatki o terjatvah iz naslova dolgoročnih naložb in posojil z navedbo večjih prejemnikov teh sredstev

Podatki o povečanju ali zmanjšanju lastnih opredmetenih osnovnih sredstev

V letu 2024 je bilo pri Ustavnem sodišču evidentirano za 204.646,82 EUR osnovnih sredstev, in sicer 63.009,70 EUR premoženjskih pravic in 141.637,12 EUR opreme in drobnega inventarja.

Premoženjske pravice zajemajo licence Microsoft v višini 62.655,90 EUR in licence za registracijo delovnega časa v višini 353,80 EUR. Na opremi in drobnem inventarju je bilo med napravami v višini 1.339,07 EUR evidentirano mikrovalovni pečici, hladilnik, pralno-sušilni stroj in kuhalna plošča, med instrumenti in napravami je bil v višini 19,52 EUR evidentiran čitalec za registracijo delovnega časa, evidentirana je bila računalniška oprema v višini 132.330,06 EUR, in sicer 9 osebnih računalnikov, 5 prenosnih računalnikov, tablični računalnik, diskovno polje, 3 strežniški sistemi, 5 LCD zaslonov in

mrežni stikali, evidentirano je bilo pohištvo v višini 4.392,44 EUR, in sicer garderobno stojalo, obešalnik, pisarniški stol, predelavi pisalnih miz in mini kuhinja v omari (dograditev), pri nakupu drobnega inventarja višini 90,01 EUR je bilo evidentirano 5 mobilnih aparatov, pri drugih opredmetenih osnovnih sredstvih so bili v višini 3.466,02 EUR evidentirani 3 nosilci zastav in 6 medeninastih stebričkov.

Med tujimi osnovnimi sredstvi v višini 6,00 EUR sta bili evidentirani najeti multifunkcijski napravi in 4 umetniške slike (v skladu z navodili MF, se tuja oprema evidentirana s simbolično vrednostjo 1,00 EUR/kos). Na konto trajno iz uporabe so bila ob izvedbi popisa za leto 2023 zaradi okvar, iztrošenosti in neuporabnosti knjižena opredmetena osnovna sredstva v višini 20.837,24 EUR, od tega računalniška oprema v višini 20.284,04 EUR: osebni računalnik v višini 862,00 EUR, 3 prenosni računalniki v višini 2.409,52 EUR, tiskalnika v višini 2.222,72 EUR, monitor v višini 360,00 EUR, čitalca kartic v višini 1.747,04 EUR, WI-FI mrežna oprema v višini 7.397,14 EUR, mrežno stikalo v višini 4.527,60 EUR, 2 tablična računalnika v višini 794,02 EUR, mobilni aparat v višini 87,00 EUR in druga oprema - 3 svetilke v višini 466,20 EUR. Navedena oprema je bila v februarju 2024 odpeljana v uničenje in izknjižena iz evidence. Na konto trajno iz uporabe je bila ob izvedbi popisa za leto 2023 zaradi okvar, iztrošenosti in neuporabnosti knjižena računalniška oprema v višini 6.490,58 EUR, in sicer 3 monitorji, optični čitalec ter 7 osebnih računalnikov, ki je bila v letu 2024 brezplačno prenesena v upravljanje za izobraževalne namene ter izknjižena iz evidence.

Zaradi iztrošenosti in okvar so bila med letom iz uporabe izločena opredmetena osnovna sredstva v višini 26.420,83 EUR, in sicer hladilnik v višini 164,13 EUR, mikrovalovna pečica v višini 74,99 EUR, delovni stol v višini 108,03 EUR, vlažilnik zraka v višini 96,00 EUR, mobilni aparat v višini 50,00 EUR, strežnika v višini 10.234,66 EUR, 3 prenosni računalniki v višini 2.776,00 EUR, 3 osebni računalniki v višini 2.180,92 EUR, tiskalnika v višini 2.696,64 EUR; 7 monitorjev v višini 1.313,28 EUR in 10 osebnih računalnikov v višini 6.726,18 EUR so bili brezplačno preneseni v upravljanje za izobraževalne namene. Navedena oprema, ki je bila izložena zaradi okvar, je bila pred koncem leta uničena in izknjižena iz evidence.

Na konto trajno iz uporabe so bila ob izvedbi popisa za leto 2024 zaradi okvar, iztrošenosti in neuporabnosti knjižena opredmetena osnovna sredstva v višini 26.338,23 EUR, in sicer osebni računalnik v višini 685,00 EUR, prenosna računalnika v višini 1.717,76 EUR, tiskalnik v višini 209,90 EUR, 3 čitalci črtne kode v višini 187,78 EUR, diskovna polja v višini 20.484,71 EUR, mrežno stikalo v višini 1.689,70 EUR, monitor v višini 1.276,38 EUR in mobilni aparat v višini 87,00 EUR. Navedena oprema do priprave tega poročila še ni bila odpeljana v uničenje. Na konto trajno iz uporabe je bila ob izvedbi popisa za leto 2024 zaradi okvar, iztrošenosti in neuporabnosti knjižena računalniška oprema v višini 4.729,64 EUR, in sicer 8 osebnih računalnikov, ki bodo brezplačno preneseni v upravljanje za izobraževalne namene.

Vsa izločena osnovna sredstva iz uporabe so bila s knjigovodsko vrednostjo na dan izločitve nič in so bila nabavljena v obdobju od 1995 do 2023. Vrednost neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2024 znaša 1.445.457,12 EUR oziroma 41.102,06 EUR manj kot na dan 31. 12. 2023.

- skupina kontov 00 – neopredmetena dolgoročna sredstva 950.424,04 EUR,
- skupina kontov 01 – popravek vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev 809.898,23 EUR,
- skupina kontov 02 – nepremičnine 6.532.935,92 EUR,
- skupina kontov 03 – popravek vrednosti nepremičnin 5.780.711,69 EUR,
- skupina kontov 04 – oprema in druga opredmetena osnovna sredstva 2.377.247,18 EUR,
- skupina kontov 05 – popravek vrednosti opreme 1.824.540,10 EUR.

Podatki o povečanju ali zmanjšanju terjatev za sredstva dana v upravljanje z navedbo večjih prejemnikov teh sredstev

Ustavno sodišče Republike Slovenije ni imelo terjatev za sredstva dana v upravljanje.

Podatki o neplačanih terjativah iz preteklega leta (gre za terjatve, ki so nastale v preteklem letu)

Terjatve nastale v letu 2024, zapadle po 31. 12. 2024 so naslednje:

V skupini 12-kratkoročne terjatve do kupcev v državi so knjižene terjatve v višini 13,21 EUR, in sicer terjatev za delno neplačano najemnino za oddane skupne prostore, ki sodijo k službenemu stanovanju na Slomškovi 33.

V skupini 17-druge kratkoročne terjatve so knjižene terjatve v višini 7.133,74 EUR, ki se nanašajo na terjatev do ZZZS za obračunana nadomestila - boleznine in nego pri plači za mesec december 2024 v višini 6.217,40 EUR in terjatev do zaposlenih v višini 10,00 EUR (povračilo za stroške mobilnih storitev, poravnano januarja 2025).

V skupini 18-neplačani odhodki so evidentirane terjatve za neplačane tekoče odhodke v višini 508.667,28 EUR za plače za mesec december 2024, za opravljene storitve in dobavljeno blago ter neplačane investicijske odhodke.

Podatki o neplačanih obveznostih iz preteklega leta (gre za obveznosti, ki so nastale v preteklem letu)

Ustavno sodišče ima na dan 31. 12. 2024 evidentiranih 514.907,89 EUR obveznosti nastalih v letu 2024. Obveznosti nastale v letu 2024 in zapadle pred 31. 12. 2024 niso evidentirane. V skladu s Pravilnikom o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2024 (Uradni list RS, št. 83/24) so bile evidentirane prejete obveznosti po roku za prejem v breme leta 2025, in sicer:

- v skupini 21-kratkoročne obveznosti do zaposlenih so izkazane obveznosti v višini 397.390,21 EUR na podlagi obračuna plač za mesec december 2024.
- v skupini 22-kratkoročne obveznosti do dobaviteljev so izkazane obveznosti v višini 45.502,97 EUR na podlagi prejetih računov za dobave blaga in opravljene storitve v mesecu novembru in decembru 2024.
- v skupini 23-druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so izkazane obveznosti v višini 63.323,53 EUR za prispevke na plače, prispevke, davke, neto izplačilo za obračunani avtorski honorar ter obveznosti iz naslova premij KDPZ na podlagi obračuna plač za mesec december 2024,
- v skupini 24-kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so izkazane obveznosti v višini 2.450,57 EUR za opravljene storitve v mesecu novembru in decembru 2024, in sicer kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države (Ministrstvo za javno upravo ter Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve) in kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna občine (Konservatorij za glasbo in balet ter Zdravstveni dom Ljubljana).
- v skupini 28-neplačani prihodki je knjižena obveznost za delno neplačano najemnino za oddane skupne prostore v višini 13,21 EUR.
- v skupini 29-pasivne časovne razmejitve je izkazana obveznost v višini 6.227,40 EUR za nepovrnjeno izplačilo nadomestila plač za mesec december 2024 iz naslova nege in bolezni.

Obveznosti so bile v letu 2025 poravnane v skladu z dogovorjenim plačilnim rokom z izjemo navedenih obveznosti v skupini 28.